

АНАЛИЗ НА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ И КАПИТАЛОВАТА АДЕКВАТНОСТ НА КРЕДИТНИТЕ ИНСТИТУЦИИ У НАС В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА

ГЛ. АС. Д-Р БИСЕР ЙОРДАНОВ КРЪСТЕВ

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

ANALYSIS OF EQUITY AND CAPITAL ADEQUACY OF BULGARIAN CREDIT INSTITUTIONS IN A CRISIS

CHIEF ASSIST. PROF. BISER KRASDEV, Ph.D.

UNIVERSITY OF AGRIBUSINESS AND RURAL DEVELOPMENT

Abstract

Levels of equity and capital adequacy are important indicators which measure the financial soundness of banks and their ability to absorb additional credit and market risks. The article characterizes the changes in international and domestic capital requirements. Comparative analysis of the changes in equity and capital ratios of banks in Bulgaria and developed countries in recent years is made. It is explored the impact of overall capital adequacy and ratio of Tier 1 capital to risk-weighted assets on bank profitability in the crisis.

Keywords: *bank analysis, bank capital, capital ratios, capital adequacy ratio, tier 1 capital ratio*

Резюме

Равнищата на собствения капитал и капиталовата адекватност са важни показатели, чрез които се измерва финансовата стабилност на банките, както и способността им да поемат допълнителни кредитни и пазарни рискове. В статията са характеризирани промените, настъпили в международните и национални капиталови изисквания. Извършен е сравнителен анализ на състоянието и промените на капитала и капиталовите съотношения на банките у нас и в развитите страни през последните няколко години. Изследвано е влиянието, което общата капиталова адекватност и адекватността на капитала от първи ред оказват върху банковата рентабилност в условията на криза.

Ключови думи: *банков анализ, банков капитал, капиталови съотношения, обща капиталова адекватност, адекватност на капитала от първи ред*

В условията на съвременното пазарно стопанство дейността на кредитните институции е изложена на висока степен на риск и несигурност. За да се намали тяхното негативно влияние върху финансовите им резултати, е необходимо те да разполагат с определен минимален размер собствен капитал. Въпросът е особено актуален за банковата система, в която е съсредоточен огромен финансов ресурс, привлечен предимно от граждани и фирми. Собственият капитал на банките обаче заема твърде скромна дял спрямо общата сума на техните активи, което поражда известни рискове. Тази специфична ситуация създава сериозни проблеми пред банковия мениджмънт.

Обект на изследване в настоящата статия са собственият капитал и капиталовата адекватност на търговските банки.

Предмет на изследване е тяхното състояние и развитие у нас през последните пет години.

Целта е да се анализира доколко равнищата на собствения капитал и капиталовите съотношения на кредитните институции у нас са съобразени с международните и национални минимални капиталови изисквания и до каква степен те се явяват заплаха за стабилността на банковата система в условията на криза. От друга страна ще бъде изследвано влиянието на капиталовата адекватност върху рентабилността на активите и на собствения капитал на българските банки в условията на криза и стагнация на кредитната им дейност.

Търговските банки са подложени на засилена регулация по отношение величината и структурата на техния собствен капитал. Те оперират предимно с привлечени от граждани, фирми и други финансови институции заемни

капитали (влогове), чийто дял надхвърля многократно величината на акционерния им капитал. Ролята на собствения капитал се изразява в изпълняваните от него **функции**.²⁸ Първата функция е **защитна**, т.е. капиталът предпазва банките от фалит, играе ролята на буфер срещу неочаквани загуби по предоставените кредити и гарантира интересите на техните клиенти. Втората функция на капитала е **оперативна** и е свързана с обстоятелството, че той улеснява достъпа до финансовите пазари и така осигурява ликвидността на банките при евентуален отлив на влогове. Третата функция е **регулираща** – капиталът се използва като основа за изчисляване на редица финансови съотношения, той ограничава ръста на активите и понижава риска.

Собственият капитал на банките има за основна цел намаляването на риска от евентуален техен фалит. Ето защо е необходимо пазарните участници и регулаторните органи да “изискват” от кредитните институции да поддържат определено минимално равнище на капитала. Това изискване обаче става задължително преди по-малко от три десетилетия. По-рано единствено пазарите са оказвали “натиск” върху банките да поддържат определени равнища на своя капитал, които да гарантират, че той ще изпълнява своите функции. Наблюдавало се е най-общо съотношението между собствения капитал и активите на дадена банка. То е трябвало да отговаря на очакванията на пазарните участници.

Могат да бъдат разграничени най-общо пазарни и регулаторни капиталови изисквания. **Пазарното капиталово изискване** се дефинира като капиталово съотношение, което максимализира стойността на банката в отсъствието на регулаторни капиталови изисквания, но в присъствието на механизъм, гарантиращ безопасността и разумността на нейната дейност. За разлика от него, **регулаторното капиталово изискване** е “задължително”, ако капиталовото съотношение, което максимализира стойността на банката, е по-голямо от пазарното капиталово изискване.²⁹

Опит за хармонизиране на капиталовите изисквания в международен аспект се прави за първи път през 80^{те} години на миналия век. През 1988 година се подписва т.нар. Базелско споразумение за капиталова адекватност, с което първоначално се съобразяват само банките, опериращи на международния пазар.³⁰ По-късно то намира приложение в над 100 страни по света, включително и в България. Базелският комитет по банков надзор препоръчва отношението между собствения капитал и рисково претеглените активи да бъде най-малко 8%. Освен това балансните и задбалансовите активи на кредитните институции се разделят на четири рискови групи с рискови тегла 0%, 20%, 50% и 100%.³¹ Стойността на рисково претеглените активи се формира от сумата на 1/5 от нискорисковите активи, 1/2 от средно-рисковите активи и пълния размер на високорисковите активи.

През 1999 година се приема ново споразумение за капиталовата адекватност. То акцентира основно върху измерването на кредитния, пазарния и оперативния рискове, на които са изложени търговските банки. В новата рамка за капиталова адекватност от 1999 година оценяването на риска на балансните активи се извършва по нов начин – на базата на присъдени кредитни рейтинги от международно признати рейтингови агенции относно вземания от правителства, банки и фирми, като рисковите тегла варират от 0% до 150% за всяка рискова експозиция.³² Съгласно този начин на оценка на рисковите активи на банките, те се стимулират да кредитират субекти с висок кредитен рейтинг, тъй като ще е необходимо да поддържат сравнително по-ниска капиталова база. Ако са склонни да поемат по-висок риск, той трябва да се покрие със значително по-висок по размер собствен капитал.

Следователно структурата на капиталите на банките става зависима от инвестиционната и кредитната им политики. Не случайно те са задължени да разкриват пълната информация за компонентите на своя капитал, както и за

²⁸ Вж.: Вътев, Ж., Г. Георгиев, Анализ на банковата дейност, Издателство „Абагар”, В. Търново, 2004, с. 139-140; Джонсън, Фр., Р. Джонсън, Банков мениджмънт, Princesps, Варна, 1996, с. 378-379; Diamond, D., R. Rajan, A Theory of Bank Capital. University of Chicago, 1999, p. 4.; Koch, T., S. MacDonald, Bank Management, 4th Edition, Harcourt College Publishers, Orlando, 2000, p. 520-524.

²⁹ Berger, A., R. Herring, G. Szegö, The Role of Capital in Financial Institutions, Journal of Banking and Finance, vol.

19, No 3-4, 1995, pp. 393-430.

³⁰ Вж.: Santos, J., Bank Capital Regulation in Contemporary Banking Theory: a Review of the Literature, Financial Markets, Institutions and Instruments, Vol. 10, №2, 2001, pp. 41-84.

³¹ Вж.: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, Basle Committee on Banking Supervision, July, 1988, pp. 21-24.

³² Вж. A New Capital Adequacy Framework, Basle Committee on Banking Supervision, 1999, p. 31.

срочността и характеристиките на капиталовите инструменти, особено ако са иновативни, комплексни или хибридни.³³

Кредитни институции, които привличат допълнителен собствен капитал, т.е. увеличават своята капиталова адекватност, подават сигнал към пазарните участници, че са платежоспособни и вероятността да фалират намалява. В този смисъл допълнителният капитал може да се разглежда като инструмент, който се използва в конкурентната борба за по-успешно привличане на влогове и ресурси от паричния пазар. Освен това банките могат да поддържат по-висок капитал от минимално изисквания, за да са способни да реагират на неочаквано появили се изгодни инвестиционни възможности.³⁴

В резултат на разразилите се в края на 90^{те} години на миналия век финансови кризи в някои развиващи се пазари (Русия, Аржентина, Република Корея и др.), големите международни банки, инвестирали във финансови инструменти, деноминирани във валутите на тези страни, претърпяха значителни загуби. С цел предотвратяване декапитализацията на търговските банки в бъдеще и намаляване на техния кредитен и пазарен риск, беше възприета идеята за създаване на нов регулаторен механизъм. Той влезе в сила у нас от началото на 2007 година. В основата му лежи новото базелско споразумение за капитала – **Базел II**.³⁵ То се състои от **три основни стълба** – *минимални капиталови изисквания, процес на банков надзор и пазарна дисциплина*. В него се предлагат нови методи за изчисляване на рисково претеглените активи и за оценяване на оперативния риск, както и повишаване на капиталовите изисквания при поемане на кредитен риск главно по експозиции към банки и държави. При изчисляването на капиталовата адекватност се отчитат и промените в операционния риск.³⁶ Покритието му възлиза средно на около 20% от общия банков капитал. В знаменателя на формулата за определяне на капиталовата адекватност според една промяна в споразумението от 1996 г. се включва и пазарният риск, измерван

³³ Пак там, с. 60.

³⁴ Вж. Lindquist, K., Banks' Buffer Capital: How Important is Risk, Banca d'Italia Workshop, March, 2003, p. 4.

³⁵ Вж. Die Neue Basler Eigenkapitalvereinbarung, Basler Ausschuss für Bankenaufsicht, April, 2003.

³⁶ Разработването на новото базелско споразумение за капитала става в сътрудничество с БНБ: вж. Годишен отчет на БНБ за 2002 година, полиграфична база на БНБ, София, 2003, с. 90-91.

чрез стандартизирания подход или посредством подхода на вътрешните модели за оценка.³⁷

В резултат на тези промени капиталовата адекватност се изчислява като отношение, в числителя на което се включва величината на собствения капитал на кредитните институции, а в знаменателя – сумата на рисковопреетегления размер на активите, отразяващ равнището на кредитния риск, както и сумите, необходими за покриване на пазарния и операционния риск.³⁸

Българската народна банка се съобразява с международно утвърдените се изисквания, като приема специална наредба, с която регулира капиталовата адекватност на кредитните институции, извършващи своята дейност на местния пазар.³⁹ Капиталовата адекватност може да се представи аналитично по следния начин:⁴⁰

$$KA = \frac{CK}{PPA_{KP} + CK_{PP} \cdot 12,5 + CK_{OP} \cdot 12,5}$$

Където: *KA* е капиталовата адекватност на банката;

CK – собствения капитал на банката;

PPA_{KP} – рисковопреетегления размер на активите, който отразява равнището на кредитния риск;

CK_{PP} – собствения капитал, необходим за покриването на пазарния риск;

CK_{OP} – собствения капитал, необходим за покриването на операционния риск;

12,5 – реципрочната стойност на минималното капиталово изискване от 8% според международните стандарти.

От началото на 2013 година в кредитните институции ще започнат постепенно да се прилагат новите по-високи минимални капиталови изисквания съгласно последното международно споразумение за капитала

³⁷ Вж. Младенов, М., Новото базелско споразумение за собствения капитал на банките. В сп. "Банки, инвестиции, пари", С., бр. 8, 2002, с. 2-7.; За начина на измерване на пазарния риск вж. подр.: Amendment to the Capital Accord to Incorporate Market Risks, Basle Committee on Banking Supervision, January, 1996.

³⁸ Вж. подр.: Вътев, Ж., Новата система за регулиране на банковия капитал, В сп. "Народно стопански архив", Свищов, книга 3, 2003, с. 14-23.

³⁹ Вж. Наредба №8 за капиталовата адекватност на кредитните институции, обн. ДВ, бр. 106 от 27 декември 2006 г. и нейните изменения и допълнения.

⁴⁰ Вж. напр.: Вътев, Ж. и др. Финансов мениджмънт на банката, Издателство „Авангард принт“, Русе, 2007, с. 168-169.

Базел III.⁴¹ Така например адекватността на капитала от първи ред ще трябва да достигне до 4,5% през 2013 година, да се повиши до 5,5% през 2014 година и от 2015 година нататък тя не трябва да спада под 6%. Общата капиталова адекватност през периода 2013-2015 година не трябва да спада под 8%, след което от 2016 година ще започне поетапното натрупване на допълнителни капиталови буфери, които трябва да достигнат до 2,5% спрямо рисковопреглените активи на банките през 2019 година.

Така през 2019 година съотношението между общия банков капитал заедно с капиталовите буфери спрямо рисковопреглените активи се предвижда да достигне до 10,5%. По този начин кредитните институции ще бъдат по-стабилни и устойчиви на неблагоприятни външни и вътрешни шокове и ще поемат по-големи по размер загуби, породени от евентуални финансови кризи, без да са изложени на прекомерен риск от фалит.

След като изяснихме ролята и значението на собствения капитал и капиталовата адекватност за дейността на кредитните институции, можем да изследваме как те се изменят във времето и да анализираме влиянието им върху финансовото състояние на банките. През последните пет години собственият капитал на кредитните институции у нас се увеличава непрекъснато. Неговите стойности са отразени в табл. 1. Темповете на нарастването му обаче спадат значително в условията на криза. От друга страна, банковите печалби също се свиват поради забавянето на темповете на икономическо развитие. Въпреки това те, заедно с емитирания капитал и премийните резерви, остават основният източник за прираста на собствения капитал.

Табл. 1 Динамика на собствения капитал и на печалбите на търговските банки в България за периода 2007-2011 година

Година	Собствен капитал (в хил. лв.)	Темп на нарастване (в %)	Банкова печалба (в хил. лв.)
31.12.2007	6208461	-	1143558
31.12.2008	7930886	27,74%	1386749
31.12.2009	9456575	19,24%	780192
31.12.2010	10032261	6,09%	616663
30.12.2011	10448465	4,15%	586141

⁴¹ Hannoun, H., The Basel III Capital Framework: a decisive breakthrough, Hong Kong, November, 2010.

На фиг. 1 и фиг. 2 са представени стойностите на общата капиталова адекватност и на адекватността на капитала от първи ред на търговските банки в България за периода 2007-2011 година. Очертава се ясна тенденция на повишаване на техните величини, които са значително по-високи, както спрямо международните, така и в сравнение с минималните национални капиталови изисквания. Общата капиталова адекватност, изразена като съотношение между собствения капитал и рисковопреглените активи, не може да бъде по-малка от 12%.

Съотношението между капитала от първи ред и рисковопреглените активи не може да спада под 6%.⁴²

В случай, че някоя търговска банка не спазва задължителните капиталови изисквания, БНБ предприема мерки и ѝ налага определени санкции.⁴³

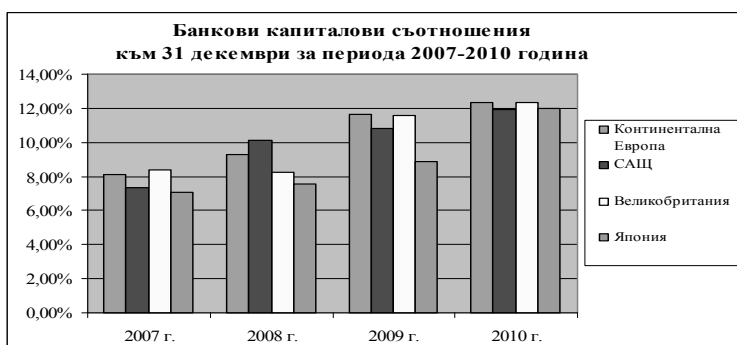
През 2007 и 2008 година кредитните институции у нас са поддържали сравнително по-ниски съотношения на обща капиталова адекватност от съответно 13,83% и 14,86%. През следващите три години на анализирания период стойностите на този показател се повишават чувствително и достигат до 17,53% към края на 2012 година. Подобна тенденция се наблюдава и при съотношенията на адекватността на капитала от първи ред. Те се задържат на равнища от около 11% през първите две години на изследвания период, след което нарастват значително, за да достигнат до 15,74% към 31 декември 2011 година.

Тези позитивни промени в стойностите на капиталовите съотношения показват, че банките, опериращи на местния пазар, са предприели съответните мерки за покриване на постоянно нарастващите рискове, които са поели. Те разполагат със значителни капиталови буфери, с които посрещат успешно поетите кредитни, пазарни и операционни рискове. В това отношение те гарантират в максимална степен интересите на своите вложители и акционери и се противопоставят успешно на предизвиканите от икономическата криза заплахи за тяхната финансова стабилност.

⁴² Вж. Наредба №8 за капиталовата адекватност на кредитните институции, обн. ДВ, бр. 106 от 27 декември 2006 г., чл. 22.

⁴³ Вж. чл. 103, ал. 2 от Закона за кредитните институции, обн. ДВ, бр. 59 от 21 юли 2006 г.

Фиг. 1⁴⁴

Фиг. 2

Фиг. 3⁴⁵
Табл. 2⁴⁶

Година	Обща капиталова адекватност	Адекватност на капитала от първи ред	Рентабилност на активите (в %)	Рентабилност на собствения капитал (в %)
31.12.2007	13,83%	10,82%	1,9353%	18,4193%
31.12.2008	14,86%	11,16%	1,9936%	17,4854%
31.12.2009	17,04%	14,03%	1,1009%	8,2503%
31.12.2010	17,48%	15,24%	0,8364%	6,1468%
30.12.2011	17,53%	15,74%	0,7631%	5,6098%

⁴⁴ Фактическите стойности на капиталовата адекватност, посочени във фиг. 1 и 2 са извлечени от следните източници: Търговските банки в България. Тримесечен бюлетин, БНБ, октомври-декември 2007 г. и Банките в България, Тримесечни бюлетини, БНБ, октомври-декември 2008-2011 г.

⁴⁵ Вж.: Bank for International Settlements, 81st Annual Report, Basel, 26 June, 2011, p. 9.

⁴⁶ Стойностите на рентабилността на активите и на собствения капитал на банковата система са извлечени от следните източници: Търговските банки в България. Тримесечен бюлетин, БНБ, октомври-декември 2007 г. и Банките в България, Тримесечни бюлетини, БНБ, октомври-декември 2008-2011 г.

При сравняване на капиталовите съотношения на търговските банки от развитите страни с тези на българските банки може да се отбележи, че в САЩ, Континентална Европа, Великобритания и Япония се наблюдава тенденция към тяхното увеличаване през периода 2007-2010 година. Прави впечатление, че японските банки са най-слабо капитализирани, но те достигат до равнище на капиталова адекватност от около 12% към края на анализирания период. Освен това банките от Континентална Европа и Великобритания са по-добре капитализирани и следователно по-подготвени за противодействие на финансовата и дълговата криза, върлуваща на изток от Атлантика през 2009 и 2010 година. (виж фиг. 3).

Общата капиталова адекватност на българските банки към края на 2010 и на 2011 година е значително по-висока в сравнение с отчетената за банките от развитите страни, като надхвърля 17%. Това означава, че те могат да инвестират в по-високорискови, но същевременно и по-доходоносни активи, което ще рефлектира позитивно върху техните финансови резултати в бъдеще.

Следователно на този етап от развитието на банковия сектор у нас не е необходимо да се правят промени в структурата на банковите ресурси чрез увеличаване дела на собствения капитал, тъй като той може успешно да изпълнява своята защитна функция, без да накърнява интересите на банковите вложители и кредитори. Кредитните институции следва да насочат своето внимание по-скоро към повишаване качеството на банковите активи, към постепенно намаляване дела на необслужваните кредити и към оптимизиране на своите разходи. Само по този начин те ще могат да пречупят негативната тенденция на понижаване на техните печалби, което ще рефлектира върху подобряване на рентабилността и ефективността на тяхната дейност.

Анализът ще продължи с изследване на влиянието, което капиталовата адекватност на банките оказва върху рентабилността на техните активи и собствен капитал. За целта в следващата табл. 2 са представени изходните данни на тези финансови показатели на равнище банкова система за последните пет години.

Става ясно, че с повишаването на общата капиталова адекватност и на адекватността на капитала от първи ред се понижава, както рентабилността на банковите активи, така и рентабилността на техния собствен капитал. С други думи нарастването на капиталовите съотношения въздейства негативно върху печалбите и рентабилността на българските банки. Тук се сблъскваме с дилемата докога банките ще са склонни да предпочитат по-високата сигурност и надеждност, избягвайки поемането на допълнителни рискове по кредитните и инвестиционни си операции за сметка на влошаването на техните финансови резултати и рентабилност.

От емпиричните изследвания в тази област е видно, че намаляването на размера и относителния дял на собствения капитал носи изгода за банките, а неговото увеличение води до влошаване на техните финансови резултати и предизвиква намаляване на рентабилността им. И в условията на криза, и на икономически растеж обаче, те се нуждаят от все по-голяма капиталова база. Част от нея може да се използва за диверсификация на инвестиционния и кредитния портфейли на банките с цел намаляване на риска. Това води до увеличаване кредитоспособността на банковите институции. Поддържането на по-висок дял собствен капитал се предпочита от онези от тях, за които са характерни високи колебания на печалбите.⁴⁷

От гледна точка на данъчното облагане също се намират основания за понижаване дела на собствения капитал, тъй като доходите на акционерите се облагат, а тези на кредиторите и вложителите са необлагаеми. Ефектът на спестяване на данъците може да доведе до това, акционерите да изтеглят собствен капитал от банката и да ѝ го предоставят на заем. В този случай плащаните за привличения ресурс лихви се отчитат като разходи, а от друга страна се трансформират в необлагаеми доходи за своите получатели.

Трябва да се отбележи, че:

- ако величината на собствения капитал не се повишава, високорисковите инвестиции няма да бъдат реализирани;
- институционалните кредитори и притежателите на облигации, емитирани от

⁴⁷ Вж. напр.: Antoniou, A., Y. Guney, K. Paudyal, Determinants of Corporate Capital Structure: Evidence from European Countries, EFMA 2002 London Meetings, p. 5., Източник: http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID302833_code020304590.pdf?abstractid=302833&mirid=1.

банката, ще отказват да ѝ предоставят нов заемен капитал дотогава, докато не се подобри значително капиталовата ѝ адекватност;

- при равни други условия вероятността от изпадане на банката в състояние на неплатежоспособност се повишава при по-ниски квоти на собствения капитал.

Анализът на собствения капитал и капиталовата адекватност трябва да продължи и по отношение на връзката им с поведението на мениджърите и тяхната склонност към поемане на рискове. Необходимо е да се отбележи, че склонността към риска остава най-малко една и съща с нарастване обема на инвестициите. Ако тя нараства с увеличаването на инвестираните средства, тогава банковите мениджъри биха отвърнали с увеличаване размера на собствения капитал. По принцип повечето собствен капитал води до по-големи възможности за външно финансиране, така че се получава мултиплициращ ефект, който ускорява чрез кредита инвестиционната дейност на банките. С други думи, за да реализират повече рискови инвестиции, банките се нуждаят от повече собствен капитал.⁴⁸

Ако възможностите на кредиторите за оценка на инвестиционните рискове са по-малки в сравнение с тези на акционерите, тогава е за предпочитане рисковите инвестиции да бъдат финансирани със собствен капитал. Тук се проявява проблемът принципал-агент⁴⁹, който важи, както за акционерите, така и за кредиторите. Коя от двете групи икономически агенти разполага с по-големи възможности за достъп до информация не е установено със сигурност. Като пример могат да се споменат обаче дребните акционери, чието влияние върху политиката на банките, както и възможностите им за получаване на информация, клонят към нула. От друга страна кредиторите имат възможност да придобиват актуална вътрешна информация за състоянието на интересуващите ги банки, която остава скрита за повечето акционери. При това положение рисковите инвестиции могат да се финансират чрез кредитен ресурс, макар че това не винаги е препоръчително.

В заключение може да се направи обобщението, че рисковите инвестиции увеличават общия риск на банките и с него опасността от изпадането им в

неплатежоспособност. Следователно те не бива да се реализират, ако тази опасност стане твърде голяма и заплашва да накърни интересите на техните акционери и мениджъри. Увеличаването на собствения капитал е наложително, ако с това автоматично се намалява опасността от изпадане в неплатежоспособност.

Следователно по-високият размер на собствения капитал, респективно по-високата капиталова адекватност, биха означавали намаляване степента на поемането на по-високи рискове. От друга страна обаче те влияят негативно върху банковата рентабилност в условията на криза.

Литература

1. Вътев, Ж., Г. Георгиев, Анализ на банковата дейност, Издателство „Абагар”, В. Търново, 2004
2. Вътев, Ж. и др. Финансов мениджмънт на банката, Издателство „Авангард принт”, Русе, 2007
3. Вътев, Ж., Новата система за регулиране на банковия капитал, В сп. “Народностопански архив”, Свищов, книга 3, 2003
4. Джонсън, Фр., Р. Джонсън, Банков мениджмънт, Princesps, Варна, 1996
5. Младенов, М., Новото базелско споразумение за собствения капитал на банките. В сп. “Банки, инвестиции, пари”, София, бр. 8, 2002
6. Стефанова, П., Банките – рентабилност, ликвидност, капиталова адекватност, София, 1994
7. Закон за кредитните институции, обн. ДВ, бр. 59 от 21 юли 2006
8. Наредба №8 за капиталовата адекватност на кредитните институции, обн. ДВ, бр. 106 от 27 декември 2006
9. Търговските банки в България. Тримесечен бюлетин, БНБ, октомври-декември 2007 г. и Банките в България, Тримесечни бюлетини, БНБ, октомври-декември 2008-2011 г.
10. A New Capital Adequacy Framework, Basle Committee on Banking Supervision, 1999
11. Amendment to the Capital Accord to Incorporate Market Risks, Basle Committee on Banking Supervision, January, 1996
12. Antoniou, A., Y. Guney, K. Paudyal, Determinants of Corporate Capital Structure: Evidence from European Countries, EFMA 2002 London Meetings, p. 5., Източник: http://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_I

⁴⁸ Вж. напр.: Стефанова, П., Банките – рентабилност, ликвидност, капиталова адекватност, София, 1994, с. 136.

⁴⁹ Вж. напр.: Klein, L. S., T. J. O'Brien, S. R. Peters, Debt vs. Equity and Asymmetric Information: A Review, The Financial Review, August, vol. 37, 2002.

D302833_code020304590.pdf?abstractid=302833
&mirid=1

13. Bank for International Settlements, 81st Annual Report, Basel, 26 June, 2011

14. Berger, A., R. Herring, G. Szegö, The Role of Capital in Financial Institutions, Journal of Banking and Finance, vol. 19, No 3-4, 1995

15. Diamond, D., R. Rajan, A Theory of Bank Capital. University of Chicago, 1999, p. 4.; Koch, T., S. MacDonald, Bank Management, 4th Edition, Harcourt College Publishers, Orlando, 2000

16. Die Neue Basler Eigenkapitalvereinbarung, Basler Ausschuß für Bankenaufsicht, April, 2003

17. Hannoun, H., The Basel III Capital Framework: a decisive breakthrough, Hong Kong, November, 2010

18. International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, Basle Committee on Banking Supervision, July, 1988

19. Klein, L. S., T. J. O'Brien, S. R. Peters, Debt vs. Equity and Asymmetric Information: A Review, The Financial Review, August, vol. 37, 2002

20. Lindquist, K., Banks' Buffer Capital: How Important is Risk, Banca d'Italia Workshop, March, 2003

21. Santos, J., Bank Capital Regulation in Contemporary Banking Theory: a Review of the Literature, Financial Markets, Institutions and Instruments, Vol. 10, №2, 2001